

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Наставно-научно вијеће

Број: 05-23/06
Дана, 16.03.2006. године

На основу члана 102. и 103. Закона о универзитету ("Сл. гласник Републике Српске", број 12/93) и члана 113. Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници од 15.03.2006. године,
д о н о с и

О Д Л У К У

Даје се сагласност на Одлуку Наставно-научног вијећа Архитектонско-грађевинског факултета о избору др **ЈЕЛЕ БОЖИЋ** у звање редовног професора на предметима Заштита и ревитализација градитељског наслеђа и Развој архитектуре и насеља.

Образложење

Архитектонско-грађевински факултет у Бањој Луци доставио је на сагласност Одлуку о избору др Јеле Божић у наставно звање – редовни професор.

Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници одржаној 15.03.2006. године утврдило је да је наведена Одлука у складу са одредбама Закона о универзитету и Статута Универзитета.

Сагласно члану 72, 102. и 103. Закона о универзитету, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

Достављено:

1. Факултету 2х
2. Архиви
3. Документацији

Академик проф. др Драгољуб Мирјанић

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИНСКИ ФАКУЛТЕТ

БАЊА ЛУКА, Војводе Степе Степановића 77/3

Тел/факс: 051/469-701, 462-543

ПРИМАЉЕНО: 30. 01. 2006.	
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
05	23

Број: 67 /06.
Бања Лука: 30.01. 2006.

На основу члана 72., 77. и 84. Закона о Универзитету и члана 120. Статута Архитектонско-грађевинског факултета, Наставно-научно вијеће Факултета на 39. сједници одржаној 27.01.2006. године донијело је

О Д Л У К У

I

Проф. др Јела Божић, дипл.инж.арх. бира се у звање редовног професора на наставне предмете "Заштита и ревитализација градитељског наслеђа" и "Развој архитектуре и насеља" на неодређено вријеме.

II

Одлука ступа на снагу даном добијања сагласности на избор од стране Наставно-научног вијећа Универзитета у Бањој Луци.

Образложење

На расписани конкурс за избор редовног професора на предметима "Заштита и ревитализација градитељског наслеђа" и "Развој архитектуре и насеља" објављеном 28. децембра 2005. године у листу "Глас Српске" пријавио се један кандидат.

ННВ-е формирало је Комисију за припремање Извјештаја за избор у саставу:

1. Др Емир Фејзић, редовни професор, Архитектонски фак., Сарајево
2. Др Срђан Кисин, редовни професор, ФТН, Нови Сад
3. Др Миодраг Ралевић, редовни професор, Архитектонски фак. Београд

Комисија је констатовала да именована испуњава услове и предложила да се изврши избор у звање редовног професора.

Наставно-научно вијеће Факултета, на основу Извјештаја Комисије, на својој 39. сједници одржаној 27.01.2006. године једногласно је усвојило извјештај Комисије и одлучило као у диспозитиву ове Одлуке.

Председник Наставно-научног вијећа

Проф. др Јела Божић

Достављено:

- Именованом,
- Универзитету у Бањој Луци,
- Досије именованог,
- Архива

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИНСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Рјешењем Наставно-научног вијећа Архитектонско-грађевинског факулета Универзитета у Бањој Луци, бр. 762/05 од 21.12.2005., донесеним на основу чл. 80 и 81. Закона о универзитету (Сл. гл. РС 12/93) именована је Комисија за припремање извјештаја о пријављеним кандидатима за избор наставника за наставне предмете Развој архитектуре и насеља и Заштита и ревитализација градитељског наслеђа у сљедећем саставу:

1. Проф. др Емир Фејзић, предсједник
2. Проф. др Срђан Кисин, члан
3. Проф. др Миодраг Ралевић, члан.

Комисија констатује да се на конкурс објављен у дневном листу Глас Српске од 28. 12. 2005. за наведене предмете као једини кандидат пријавила Др Јела Божић, ванредни професор Архитектонско-грађевинског факултета у Бањој Луци.

На основу увида у документацију коју је кандидат предала, у складу с чл. 80 и 81 Закона о универзитету (Сл. гл. РС 12/93) Наставно-научном вијећу Архитектонско-грађевинског факултета Универзитета у Бањој Луци, подносимо сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Јела Божић је рођена 1959. године у Бијељини. Од 1963. до 1994. године стално је настањена у Сарајеву и ту је завршила цјелокупно додипломско школовање. Носилац је Сребрне значке "Огњен Прица " за одличан успјех у свим разредима основне школе и Златне значке "Огњен Прица " за одличан успјех у свим разредима средње школе (Прва гимназија у Сарајеву). Архитектонски факултет Универзитета у Сарајеву уписала је шк. 1978/79. године. За одличан успјех награђивана је од "Универзитетског фонда Хасан Бркић". Дипломирала је прва у генерацији, 06.12.1982. Дипломски рад из области заштита градитељског наслеђа оцијењен је максималном оцјеном десет. Школске 1983/84. уписала је постдипломски студиј Градитељско наслеђе Архитектонског факултета Свеучилишта у Загребу. Све испите положила је са максималним оцјенама. Магистрирала је прва у генерацији као најбољи полазник овог постипломског студија у његових пет генерација. Магистарски рад из области историје архитектуре и заштите градитељског

наслјеђа под насловом "Сакрални објекти у Сарајеву из периода Аустроугарске управе 1878-1918. " одбранила је 06.01.1986. године и тиме стекла научно звање магистра техничких наука из области архитектуре и урбанизма. Докторску дисертацију из области историје архитектуре и заштите градитељског наслјеђа под насловом "Архитект Јосип пл. Ванцаш. Значај и допринос архитектури Сарајева у периоду Аустроугарске управе" одбранила је 24.04.1991. године и тако стекла научно звање доктора архитектонских наука, као најмлађа у тадашњој СФР Југославији. Као докторант била је стипендиста Програма суфинансирања усавршавања младих истраживача СИЗ-а Науке БиХ и Одбора за младе таленте Академије наука и умјетности БиХ.

Запослена је најприје у Заводу за студије и пројектовање "Дом" у Сарајеву, те у Градском заводу за заштиту и коришћење културноисторијског и природног наслјеђа Сарајево (1985-87). Од маја 1987. запослена је као виши асистент на Катедри за Развој архитектуре, ревитализацију и историју умјетности Архитектонског факултета Универзитета у Сарајеву. У ратном периоду од маја 1992 до фебруара 1994. је без радног ангажмана. Од фебруара до маја 1994. године у Министарству за урбанизам, грађевинарство и екологију Владе РС руководилац је стручног тима за израду елабората о оправданости оснивања Архитектонско-грађевинског факултета Универзитета у Бањој Луци, који је основан Одлуком Народне скупштине РС 1995. године. Од маја 1994. године запослена је у Секретаријату за урбанизам и стамбено-комуналне послове СО Бијељина као координатор и консултант израде Просторног плана Општине и Урбанистичког плана града Бијељине. Од октобра 1994. до 1998. помоћник је министра за науку и културу, а од 1998-99. замјеник министра у Министарству науке и културе Владе РС.

Године 1995. изабрана је у звање доцента на предмету Објекти физичке културе на Факултету за Физичку културу Универзитета у Српском Сарајеву.

Године 1996. изабрана је у звање доцента на Архитектонско-грађевинском факултету Универзитета у Бањој Луци на предметима Развој архитектуре и насеља и Заштита и ревитализација градитељског наслјеђа. На истим предметима у звање ванредног професора изабрана је октобра 2001. године. Одлуком Наставно-научног вијећа Факултета о повјеравању наставе у шк. 2004/05. и 2005/06.г. наставник је и на предмету Историја умјетности Руководилац је Магистарског студија Архитектонског одсјека Архитектонско-грађевинског Факултета у шк. 2003/05. години.

На Архитектонско-грађевинском факултету 1999-2001. продекан је за финансијско пословање, а од 1. октобра 2003. декан Факултета у првом мандату. Јуна 2005. године изабрана је за декана и у другом мандату (2005-2007.)

Магистарски рад

"Сакрални објекти у Сарајеву из периода Аустроугарске управе 1878-1918. " Магистарски рад одбрањен на Архитектонском факултету Свеучилишта у Загребу, 6.1.1986.

Докторска дисертација

"Архитект Јосип пл. Ванцаш. Значај и допринос архитектури Сарајева у периоду Аустроугарске управе". Дисертација одбрањена на Архитектонском факултету Универзитета у Сарајеву, 24.4.1991.

1. НАУЧНИ РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ПРИЈЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА:

- Божић, Ј.: **Сакрална архитектура Јевреја у Сарајеву**, Свеске бр. 7-8, Институт за проучавање националних односа, /Реферат поднесен на југословенском научном скупу Стваралаштво Јевреја у културној баштини Босне и Херцеговине, Сарајево, 1984, 83-98.
- Божић, Ј.: **Изградња и архитектура Земаљског музеја у Сарајеву**, Споменица стогодишњице рада Земаљског музеја Босне и Херцеговине 1888-1988., Сарајево, 1988, 413-421.
- Божић, Ј.: **Архитект Јосип Ванцаш, Трећи програм Радио-Сарајева**, бр. 60/1988, Сарајево, 1988, 409-418.
- Божић, Ј.: **Архитект Ћирил Метод Ивековић**, Трећи програм Радио-Сарајева, бр. 60/1988, Сарајево, 1988, 379-390.
- Божић, Ј.: **Организација Грађевинског одјељења Земаљске владе Босне и Херцеговине 1978-1918**, Гласник архива и Друштва архивских радника Босне и Херцеговине, 30/1990, Сарајево, 1990, 83-90.
- Божић, Ј.: **Технички клуб за Босну и Херцеговину 1896-1918**, Гласник архива и Друштва архивских радника Босне и Херцеговине, 31/1991, Сарајево, 1991, 171-184.
- Божић, Ј.: **Естетика модерне и постмодерне архитектуре**. Филозофија и свијет живота, Академија наука и умјетности БиХ, Посебна издања, књига Ц, Одјељење друштвених наука, књ. 30, Форум академикум/филозофија, свеска 2, Сарајево 1991, 91-98.

2. НАУЧНИ РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА:

КЊИГА:

Божић, Ј.: **Свједоци историје. Архитектонско наслеђе аустроугарског периода у Босни и Херцеговини**, Урбанистички завод РС, Бања Лука, 2001.

РАДОВИ :

- Божић, Ј.: **Српске православне цркве у Сарајеву**, Наше старине, бр. 1, Бања Лука, 1998, 93-100.
- Божић, Ј.: **О заштити споменика народног градитељства**, Дух Српске Усоре, бр. 8, 1998, 31-35.
- Божић, Ј.: **Специфични акциони план за Босну и Херцеговину, Принципи и пракса одрживости у развоју насеља**, симпозијум Насеља у Србији у 21. веку, Удружење урбаниста Србије, Београд, 2000, књ. 2, 319-334.

- Божић, Ј.: **На путу тражења регионалног израза у архитектури Босне и Херцеговине**, Архитектура-урбанизам, бр. 7, Београд, 2000, 95-103.
- Божић, Ј.: **Европски историцизми у архитектури Сарајева**, Изградња бр. 11-12, Београд, 2000, 343-352.
- Божић, Ј.: **Интегрална заштита просторних културно-историјских цјелина као фактор одрживог планирања и развоја насеља**, Зборник радова Љетне школе урбанизма, Шипово, 2000, 186-192.
- Божић, Ј.: **Градитељско наслеђе у стратегији развоја градова и саобраћаја**, Зборник радова савјетовања Стратегија развоја градова и саобраћаја, Удружење урбаниста Србије и Урбанистички завод РС, Теслић, мај 2001, 89-94.
- Божић, Ј.: **Принципи Нове атинске повеље о градитељској баштини** Зборник радова Љетне школе урбанизма, Шипово, 2001, 51-57.

3. НАУЧНИ РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА:

КЊИГА:

Божић, Ј.: **Вријеме у простору. Теорија и историја заштите градитељског наслеђа**, Завод за уџбенике и наставна средства РС, Источно Сарајево, 2004.

Развој мисли и еволуција савремене доктрине заштите градитељског наслеђа предмет су књиге **ВРИЈЕМЕ У ПРОСТОРУ**. Књига, како аутор у Предговору наводи, за основни циљ има да, свима који на непосредан или посредан начин учествују у процесима везаним за крајњу судбину градитељског наслеђа, укаже на научне принципе савремене заштите, како би дјеловали са више професионалности и одговорности.

Аутор у свом Предговору назначава методолшки оквир, износећи став да је књига приказ најкарактеристичнијих збивања и размишљања, а не исцрпна историографска обрада.

Садржај књиге, која броји 213 страница илустрованог текста, организован је у шест поглавља.

У првом поглављу *Уводна разматрања*, аутор кроз 3 потпоглавља јасно дефинише предмет и оквир овог истраживања. У прва два потпоглавља - *О градитељству* и *О градитељском наслеђу* дате су дефиниције, према изабраним ауторитетима, које аутор реинтерпретира. Коришћени су извори не само уже стручни, него и из домена филозофије и естетике, чиме нас аутор уводи у једну широку интерпретацију и разумијевање градитељства у контексту - научне мисли, културолошке интерпретације, друштвеног и политичког окружања.

Без претензија ка дефиницијама, наводи се да се под појмом градитељско наслеђе, у најширем смислу, "подразумијевају градитељска остварења урбанизма, архитектуре и грађевинарства од праисторије до данас, односно историјска насеља или њихови дијелови - градске језгре и амбијенталне цјелине, групе објеката, појединачна градитељска дјела или њихови дијелови, те археолошки објекти као и подручја историјских, културних, уметничких, научних или амбијенталних вриједности, без обзира на старост, односно вријеме настанка, дакле у широком временском распону од праисторије до савремених остварења градитељства."

Појам градитељско наслеђе је, како констатује аутор, кроз историју прошириван у временском и просторном смислу, тако да је од почетне бриге за заштиту појединачних, старих објеката и уметничких дјела прошлости данас еволуирао до очувања и унапређења савремених објеката и читавих насеља. Константан, непромијењен предуслов је да објекти градитељског наслеђа имају уметничке, архитектонске, урбанистичке, историјске, социолошке, техничке, етнографске, друштвене, научне или друге културне вриједности.

У дијеловима другог потпоглавља: *Појам и врсте градитељског наслеђа, Вриједности и значај градитељског наслеђа* аутор концизно уводи појмове релевантне за разумијевање материје која се у наредним поглављима истражује. У трећем дијелу истог потпоглавља - *Узроци угрожености градитељског наслеђа*, аутор дефинише релевантне утицајне факторе на градитељско наслеђе, сврставајући их на утицај природних чинилаца и дјеловање човјека. Као логична посљедица деградације наслеђа наведеним утицајима, у посљедњем потпоглављу *Аргументи за очување градитељског наслеђа* потреба за очување градитељског наслеђа, по Др Божић, постаје "суштинска одговорност савременог друштва према себи и свом времену, према прошлости и нарочито према будућности, што је резултат новог осјећања историјности, и то не само због носталгичности за прошлим временима, већ још више из потребе да се регионални и национални културни идентитети чувају и развијају на искуствима прошлости".

У другом поглављу *Развој мисли и теорија очувања градитељског наслеђа*, дат је историјски преглед са коректним ставом аутора да аргументовано износи одређења за однос према рестаурацији и заштити градитељског наслеђа, кроз историјски период Старог, Средњег и Новог вијека, стављајући тај проблем у шири контекст историјских догађаја и схватања друштва и појединаца. Лијеп примјер те интерпретације је рестаурација споменика у Грчкој и Италији, а посебно судбина и обнова Колосеума кроз вријеме. Осим ових примјера, значајан дио текста, с правом је посвећен дјеловању Viollet-le Duce и Johna Ruskina, представника два различита става у третману и заштити наслеђа - рестаурацији и конзервацији.

У трећем поглављу *Настанак модерне доктрине рестаурације*, аутор прегледно и аргументовано интерпретира утемељење и развој модерне доктрине рестаурације, у контексту развоја методолошког приступа сагласно промјенама и на пољу рада али и у друштвено политичком контексту. У

четири потпоглавља приказан је концепт *Италијанске конзерваторске школе* и *Аустријске конзерваторске школе*, представљањем рада најзначајних аутора. Велики позитиван утицај на формирање става у приступу заштите градитељског наслеђа имала је *Италијанска повеља заштите* и *Атинска повеља за рестаурацију споменика 1931.* Међутим, много већи, а истовремени утицај на практична остварења (која се са данашњег становишта о заштити оцењују као негативан допринос), имао је рад *Le Corbusiera*, као и постулати Атинске повеље о градитељству, 1931., па је сагласно том значају у четвртом потпоглављу *Атинска повеља CIAM-а 1933.* и *Le Corbusier* то и анализирано. Суштински ослоњена на идеју прогреса и профита, Атинска повеља је као доктринарна формулација прогресистичких модела произвела проблем стандардизације и унификације здравих, модерних и ефикасних градова, занемарујући историјске, културолошке и географске специфичности подручја.

Четврто поглавље *Савремена теорија заштите*, представља најзначајније међународне документе - повеље, декларације, конвенције и препоруке донесене у другој половини 20. века, који се не интерпретирају у цијелости, већ се кроз најзначајније ексцепте и тумачења фокусирају принципи и начела савремене теорије заштите градитељског наслеђа.

Пето поглавље *Градитељско наслеђе у новим развојним условима* разматра мјесто и улогу градитељског наслеђа у новим развојним условима. У првом потпоглављу резимирају се савремени принципи заштите и обнове градитељског наслеђа, а у другом и тећем потпоглављу фокусирају се теме, дефинисане у конвенцијама, овдје истакнуте због својих специфичности у раду на заштити: *Специфичности руралне градитељске баштине* и *Градитељско наслеђе у стратегији развоја саобраћаја*. У оба потпоглавља се изречено и препоручено у конвенцијама, фокусира на ове двије специфичне теме, код којих се из општих принципа о заштити развијају посебни принципи. Посљедње, четврто потпоглавље у цијелости се бави интегралном заштитом која је недјелјива од заштите животне средине, а њена суштинска одредница је инкорпорисаност у просторне и урбанистичке планове, у којима се заштита више не завршава на формални елаборатима и смјерницама за разраду планова нижег реда, већ се обезбјеђују економски и друштвени предуслови за реинтеграцију културно-историјских цјелина као виталних, органских дијелова градова и села.

И на крају, у шестом поглављу *Умјесто закључка*, аутор др Јелена Божић сумира ретроспективу као критичку оцјену остварења доктрине савременог урбанизма 20 вијека и нуди перспективу односа према градитељском наслеђу кроз ревалоризацију историје и културе и идеју и концепт одрживог развоја.

Књига је писана непосредним, јасним, есејским стилем, тако да аутор врло комплексну проблематику успијева да изложи на крајње приступачан начин, стварајући од пасивног читаоца активног саговорника. Став аутора као и коментари јасно указују на изузетно научно и аргументовано познавање проблема, за шта су консултовани и најрелевантнији извори и литература. Наглашена је едукативна и стручна, а посебно научна вредност књиге.

По својој структури, цјеловитости и свеукупном садржају, књига ВРИЈЕМЕ У ПРОСТОРУ попуњава недостатак оваквих монографија у нас, постајући незаобилазно дјело и окосница савремене теорије и праксе очувања градитељског наслеђа.

НАУЧНИ РАДОВИ:

- Божих, Ј.: **Савремени урбанизам и градитељско наслеђе.** Ретроспектива и перспектива. Архитектура-урбанизам, бр. 9. Београд, 2002, 32-39.

У овом раду аутор даје научну и стручну валоризацију збивања у архитектури и урбанизму 19. и 20. вијека са аспекта њихове рефлексije на теорију и праксу заштите градитељског наслеђа. Кроз научно утемељен критички осврт износе се алтернативе и перспективе заштите градитељског наслеђа унутар концепта одрживог развоја с циљем ревалоризације историје и културе, урбанистичког и архитектонског континуитета као одговор процесима глобализације и пут ка раду трећег миленијума. Залажући се за нову стратегију урбане обнове, аутор експлиците инсистира на принципима активне интегралне заштите градитељске баштине као једином реалном начину очувања и унапређења материјалних остатака прошлости, који постају извор и увир савременог грађења.

- Божих, Ј.: **Архитектура села између традиције и савремености,** Зборник научно-стручног скупа Село у новим развојним условима, Удружење урбаниста Србије, Београд, 2002, 229-237.

Улазећи у дубљу социо-филозофску анализу народне умјетности, а тиме и традиционалне архитектуре села, коју карактерише постепен, еволутивни развој, аутор врши научну валоризацију стваралачких потенцијала сеоске градитељске баштине с циљем ус постављања основних параметара ње ног вредновања и заштите. Износе се основни принципи садржани у међународним нормама и повељама који указују на неопходност креативног транспоновања основних параметара руралне архитектуре у савременом стваралаштву, којим се потврђује свијест о властитим културним коријенима и на тим исходиштима културниог идентитета афирмише право на трајање данас и у будућности.

- Божих, Ј.: **Природни и контекстуални услови и утицаји у архитектури и урбанизму.** Зборник радова Лјетна школа убанизма, Бања Врућица-Шипово, 2002, 18-25.

У овом раду се анализира контекст као суштински елемент са аспекта значаја услова природног окружења. Он изражава градитељске принципе и критерије,

при чему се разматра повратни утјецај архитектуре и урбанизма као модификатора амбијента.

- Божих, Ј.: **Јеврејски ашкенаски храм у Сарајеву**, Зборник Јеврејског историјског музеја, бр. 8, Београд 2002.

Користећи се методологијом историјографских анализа и студија, аутор даје детаљан приказ потреба и могућности Аустро-Угарског периода у сфери израдне сакралних објеката Јеврејске вјерске заједнице. Потом се даје, на изворним ахивским документима базиран, хронолошки слијед догађаја везаних за избор локације, израду и реализацију пројекта једног од најзначајнијих сакралних објеката у овом периоду изграђеним у Босни и Херцеговини.

- Божих, Ј.: **Грађевински материјали и идентитет. Архитектонски аспекти**, Зборник радова Међународне конференције о грађевинским материјалима, Сарајево, 2004., 177-188.

У оквиру разматрања природних грађевинских материјала са аспекта традиционалног и савременог архитектонског пројектовања аутор се залаже за употребу локалних грађевинских материјала који за резултат имају одговарајућу морфологију и типологију грађевина као логичан и регионално препознатљив архитектонски израз. Идентификовање и анализирање традиционалне архитектуре, по аутору је ризница информацијских образаца за савремену архитектуру, усклађену са свеукупним контекстом укључујући данашње потребе, естетику и савремену технологију. Базирајући се на теоретској платформи садржаној у дјелима најзначајнијих теоретичара, естетичара и социолога архитектуре, као и на најзначајнијим међународним документима, аутор се дефинитивно одређује за регионални концепт унутар културолошког проматрања технологије архитектонског пројектовања.

- Божих, Ј.: **Интегрална заштита градитељског наслеђа у условима одрживог развоја**, Зборник радова научног савјетовања Савеза инжењера и техничара СиЦГ, 2005. 455-460.

На основу опште прихваћених међународних начела интегралне заштите и принципа одрживог развоја, у раду се указује на потребне мјере и акције којима се градитељског баштини кроз активну и компатибилну улогу обезбјеђује интегрисање у савремени друштвено економски контекст и тиме чувају национални и регионални идентитети и континуитет насеља. Брзина трансформација један је од кључних параметара одрживог урбаног развоја. Физичка трансформација креће се унутар граничних временских коридора, тако да се прихватљиво рјешење интегралне заштите као скупина метода, оруђа и хеуристике треба посматрати и подржавати унутар концепта одрживог развоја. Квалитет просторног уређења и савремених урбанистичких концепција формира културну слику коју градови пројектују на околину и по

којима се разликују. Град будућности, по аутору, стога се мора заснивати на његовом идентитету.

- Божић, Ј.: Градитељско наслеђе као ресурс. Стање и нови концепти, Монографија Планирање и менаџмент градова и региона, Удружење урбаниста Србије, Београд, 2005., стр. 71-80.

Базирајући се на културолошком промишљању историје архитектонског стваралаштва, у овом раду аутор разматра основни проблем савремених градова, а то је очување *духа мјеста* што је проблем савременог доба. У данашњем времену глобализације и униформног архитектонског и урбанистичког дјеловања, кроз међународне повеље, декларације и препоруке аутор се залаже за нов однос према граду у којем градитељска баштина има улогу кључног детерминишућег елемента културе и карактера градова. Примјеном позитивних искустава у свијету неопходно је преиспитивање уско конзервативних схватања о односу форме и функције у архитектури и напуштање симплификованих параметара градитељског наслеђа. Физичком рехабилитацијом градитељског наслеђа успоставља се дугорочна виталност кроз самоодрживи карактер обнове насеља и снажна интеракција савременог живота са историјским структурама. По аутору то нужно подразумијева стратешко дјеловање у неколико праваца, а изнад свега неопходност широког погледа на проблем градитељског наслеђа без предрасуда и лимитација како би се остварила иновативна синтеза функционалних помака и нова композиција кроз повезивање и најудаљенијих чињеница.

4. НАЈЗНАЧАЈНИЈИ НАУЧНО-СТРУЧНИ И СТРУЧНИ РАДОВИ НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА:

- Културно-историјско наслеђе РС, Студија за потребе Просторног плана РС (2005-2015), 2004-05.

У цјеловитом приказу стања, проблема и перспектива културно-историјског наслеђа РС, урађеним за потребе Просторног плана РС, изнесене су најсавременије доктринарне поставке теорије и праксе заштите градитељског наслеђа у оквиру приступа просторном планирању, гдје градитељско наслеђе његово очување и унапређење нису и не могу бити препрека него циљ свих акција у простору. Критичким освртом на досадашње стање и праксу заштите градитељског наслеђа, аутор износи експлицитне ставове о потреби ревалоризације градитељског фонда у РС, како би активан приступ његовој заштити омогућио потребан компромис савремених потреба и наслеђених физичких структура.

- Пројекат санације и рестаурације фасада Банске управе (Градска управа) у Бањој Луци, 2004. Руководилац и одговорни пројектант. Пројекат у реализацији.

Као руководиоца, одговорни пројектант и аутор Ј. Божић даје методолошки узоран поступак и приступу обнове фасада једног од најмакркантнијих објеката међуратног периода у Босни и Херцеговини, темељећи интервенције искључиво на егзактно утврђеним архивским и историографским чињеницама, заустављајући рестаурацију тамо гдје почињу хипотезе. Пројекат поред графичког дијела садржи научни прилог историографског карактера који је полазиште пројектантском рестаураторском одређењу. Одређење аутора пројекта прави квалитативни помак од уско конзервативних традиционалних схватања ка примјени савремених материјала и технологија.

- Пројекат санације и рестаурације фасада Банског двора у Бањој Луци, 2004. Руководилац и одговорни пројектант.

Као руководиоца, одговорни пројектант и аутор Ј. Божић даје методолошки узоран поступак и приступу обнове фасада једног од најмакркантнијих објеката међуратног периода у Босни и Херцеговини, темељећи интервенције искључиво на егзактно утврђеним архивским и историографским чињеницама, заустављајући рестаурацију тамо гдје почињу хипотезе. Пројекат поред графичког дијела садржи научни прилог историографског карактера који је полазиште пројектантском рестаураторском одређењу. Одређење аутора пројекта прави квалитативни помак од уско конзервативних традиционалних схватања ка примјени савремених материјала и технологија.

- План санације, рехабилитације и заштите споменика културе на подручју Града Бања Лука, Студија, Руководилац стручног тима, 2004.

Узорним методолошким поступком у студији се кроз уводне напомене најприје дефинише градитељско наслеђе и његове врсте, указује на постојећу законску регулативу у овој области те шире елаборирају стање и проблеми градитељског наслеђа на подручју града Бања Лука

- Валоризација културно-историјског наслеђа историјског центра града Брчко, Студија, Наручилац Влада Дистрикта Брчко, 2003.

За потребе израде пројекта ревитализације историјског центра града Брчко, урађена је методолошки узорна студија историографске анализе урбаног развоја предметне зоне и архитектуре културно историјских објеката, на темељу чега је методом науке валоризације створен предуслов за одређивање мјера техничке заштите и функционалне организације објеката и цјелине.

- Ревизије и стручна мишљења за пројекте рехабилитације културно-историјских споменика, према Анексу 8. Општег оквирног споразума за мир у БиХ. Наручилац: Министарство за урбанизам, грађевинарство и екологију Владе РС.

5. СТРУЧНА АНГАЖОВАЊА НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА:

- Члан Комисије за просторно уређење Скупштине Града Бања Лука (од 2005.)
- Члан Комисије Министарства за урбанизам, грађевинарство и екологију Владе РС за полагање стручног испита за архитекте (Од 2001.г.)
- Предсједник Оцјењивачког суда међународног Конкурса за урбанистичко-архитектонско рјешење ревитализације Кастела у Бањој Луци (у току)
- Предсједник Оцјењивачког суда општег јавног конкурса за избор официјелног сувенира Града Бања Лука (у току)
- Координатор Свјетске банке за обнову и развој (SEED) у пројекту "Платформа за дрво" на тему "Примјена дрвета у дизајну намјештаја и ентеријера" (2005.)
- Члан Научног одбора Интернационалног научно-стручног скупа Грађевинарство-наука и пракса, Жабљак, СиЦГ, 20-24.02. 2006.
- Предсједник Стручног савјета БХ Магазина за архитектуру, грађење и дизајн АГД (Излази у Сарајеву од 2004.).
- Руководилац стручног тима за област културноисторијско и природно насљеђе, Просторни план РС (2005-2015). План је у фази приједлога.
- Члан Оцјењивачког суда међународног Конкурса за архитектонско-урбанистичко рјешење средишње зоне града "Продор" у Крагујевцу, 2003.
- Члан Оцјењивачког суда Конкурса за архитектонско-урбанистичко рјешење ревитализације централне зоне града Брчко, 2002.
- Члан Асоцијације архитеката БиХ и потпредсједник Скупштине (2003-05).
- Члан Удружења урбаниста Србије.

ПЕДАГОШКИ РАД

Проф. др Јела Божић има веома богато педагошко искуство у настави најприје на Универзитету у Сарајеву, потом на Универзитету Српско Сарајево, а од 1996. и на Универзитету у Бањој Луци. Од 1987-92. је виши асистент, 1996-2001. је доцент, од 2001. до данас у звању је ванредног професора. Њен педагошки рад карактеришу савјесност, коректност, колегијалност и надасве објективност и принципјелност. Посебно треба истаћи њене организационе способности као декана факултета у времену значајних реформи наставног процеса у складу са Болоњском декларацијом.

ПРИЈЕДЛОГ

Из свега наведеног, а на основу увида у приложени конкурсни материјал као и на основу личног увида у научно-истраживачки и педагошки рад кандидата, закључујемо да в. проф. др Јела Божић испуњава све услове предвиђене Законом о Универзитету и Статутом АГФ-а за избор у звање редовног професора.

Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Архитектонско-грађевинског факултета Универзитета у Бањој Луци да в. проф. др Јелу Божић изабере у звање редовног професора на предметима Развој архитектуре и насеља и Заштита и ревитализација градитељског наслеђа.

Сарајево, Београд,
јануар 2006.

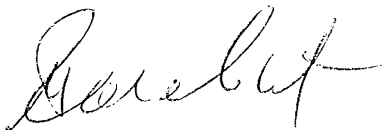
Комисија:

Др Емир Фејзић, редовни професор,
Архитектонски факултет, Универзитет у Сарајеву,
предсједник

Др Срђан Кисин, редовни професор,
Технички факултет, Универзитет у Новом Саду,
члан

Др Миодраг Ралевић, редовни професор,
Архитектонски факултет, Универзитет у Београду,
члан